

საქართველოს პარლამენტის არჩევნები 2016

- ✘ გარემოს დაცვა
- ✘ ბუნებრივი რესურსები
- ✘ მდგრადი განვითარება

ირაკლი ალასანია -
თავისუფალი
დემოკრატები

ამონარიდი

2016 წლის საპარლამენტო

არჩევნებისთვის გამოქვეყნებული

საარჩევნო პროგრამიდან

საარჩევნო პროგრამა სრულად ხელმისაწვდომია

პოლიტიკური გაერთიანების ვებ-გვერდზე: <http://bit.ly/2cOENJe>

მწვანე ალტერნატივას ვებ-გვერდზე: <http://bit.ly/2cw0HOO>

ენერგეტიკა

ენერგეტიკის სექტორში უმთავრესი პრიორიტეტებია:

- ენერგეტიკული სექტორის მართვის ერთიანი ენერგეტიკული სტრატეგიის დოკუმენტის შემუშავება/დამტკიცება რეგიონალური კონიუნქტურის გათვალისწინებით;
- სისტემური ცვლილებების გატარება საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესების მიზნით - სამინისტროს, როგორც ენერგეტიკული პოლიტიკისა და სტრატეგიის განმსაზღვრელი ორგანოს, გაძლიერება და მარეგულირებელი ორგანოს (სემეკი), როგორც გრძელვადიანი სტაბილობის გარანტის, პოლიტიკური დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფა გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში;
- ევროპის ენერგეტიკულ გაერთიანებაში გაწევრიანების შემდგომ რეფორმების განუხრელი გატარება საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით აღებული მოთხოვნების შესაბამისად;
- შეიცვალოს ბოლო წლებში დამკვიდრებული ენერგეტიკული პროექტების დაგეგმვა-განხორციელების პრაქტიკა - გარემოსდაცვითი, სოციალური და ეკონომიკური საკითხების უგულვებლყოფა ბუნებრივი რესურსების (წყალი, ქვანახშირი) ათვისებისას;
- ინფრასტრუქტურული პროექტების დაგეგმვა-განხორციელებისას უზრუნველყოფილი უნდა იყოს გამჭვირვალობის სტანდარტის დაცვა - ყველა დაინტერესებული პირისათვის სათანადო ინფორმაციის მიწოდება და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მათი ჩართულობა;
- მოხდეს გარემოსდაცვითი და სოციალური თვალსაზრისით ყველაზე მისაღები ალტერნატივების განხილვა და შესაბამის პროექტებთან დაკავშირებული რისკების შეფასება;
- ენერგოეფექტურობის განვითარება სახელმწიფო სექტორში და მისი ხელშეწყობა კერძო სექტორში; ეკონომიკის ბუნებრივ რესურსებზე დამოკიდებულების შემცირება;
- ადგილობრივი განახლებადი და წიაღისეული რესურსების განვითარების წახალისება/ხელშეწყობის სახელმწიფო მექანიზმების ამუშავება;
- საერთაშორისო ენერგეტიკული თანამშრომლობის გაძლიერება და სტრატეგიული ენერგეტიკული სატრანზიტო პროექტების ხელშეწყობა;
- უკეთესი ეკონომიკა უკეთესი ცხოვრება ენერგეტიკაზე ეფექტური საპარლამენტო კონტროლის დამკვიდრება ქვეყნის ენერგეტიკული უსაფრთხოების გაზრდის და მომხმარებელთა ენერგოუზრუნველყოფის პირობების გასაუმჯობესებლად;
- საგანგებო მდგომარეობებისთვის რეზერვების და სამოქმედო გეგმების შექმნა, რათა დაცული ვიყო ტექნიკური თუ პოლიტიკური შეფერხების შემთხვევაში.

გარემოს დაცვა

პარტია „თავისუფალი დემოკრატები“, აცნობიერებენ რა, რომ საქართველო წარმოადგენს თანამედროვე საერთაშორისო თანამეგობრობის განუყოფელ ნაწილს, გამოთქვამენ სრულ მზაობას, რათა გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ ქმედითი ნაბიჯები გადადგას 2015 წლის სექტემბერში მიღებული „მდგრადი განვითარების მიზნების“ შესრულებისათვის.

ასევე, „თავისუფალი დემოკრატების“ პოლიტიკური მიზნები სრულად შეესაბამება საქართველო - ევროკავშირის ასოცირების შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, მათ შორის, გარემოს დაცვისა და კლიმატის ცვლილების მიმართულებით.

ჩვენ არ ვართ მოკლევადიან და პოპულისტურ ქმედებებზე ორიენტირებული. ჩვენი მიზანია ქვეყნის გრძელვადიანი და სტაბილური განვითარების მყარი და შეუქცევადი საფუძვლის შექმნა ყველა მიმართულებით და, ამ მხრივ, განსაკუთრებულ ადგილს სწორედ გარემოს დაცვა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალურად გამოყენება წარმოადგენს. ამავე დროს, ჩვენ კარგად გვესმის იმ საკითხების აქტუალობა, რომლებიც სწრაფ და ეფექტიან ქმედებებს საჭიროებენ ქვეყნის ხელისუფლების მხრიდან. შესაბამისად, ჩვენი მიდგომაა, ერთი მხრივ, გამართული საკანონმდებლო ბაზისა და გრძელვადიან პერსპექტივებზე გათვლილი სტრატეგიული დაგეგმვის უზრუნველყოფა გარემოს დაცვის სფეროში - ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შესახებ ხელშეკრულებისა და უკეთესი ეკონომიკა უკეთესი ცხოვრება მრავალმხრივი საერთაშორისო შეთანხმებების (კონვენციები და ოქმები) შესაბამისად, და, მეორე მხრივ, დროული ღონისძიებების გატარება ისეთი გარემოსდაცვითი პრობლემების გადასაჭრელად, რომლებიც რისკს უქმნიან ადამიანის ჯანმრთელობასა და კეთილდღეობას, ასევე, ეკოსისტემების მდგრადობას.

გარემოსდაცვითი სტანდარტებისა და საერთაშორისოდ აღიარებული ნორმების დანერგვის პარალელურად, ჩვენი მიზანია:

- ხელი შევუწყოთ კერძო სექტორის ჩართულობას გარემოსდაცვითი პროგრამების განხორციელების პროცესში. გამართული საკანონმდებლო ბაზა, ხელოვნური ბარიერების მოხსნა და სტაბილური გარემოს შექმნა, ერთი მხრივ, გაუადვილებს კერძო სექტორს საქმიანობას და გაზრდის მათ ეფექტიანობას, ხოლო, მეორე მხრივ, ხელს შეუწყობს მათი სოციალური პასუხისმგებლობის ზრდას და სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის თანამშრომლობის ისეთი ფორმის ჩამოყალიბებას, რომელიც მიმართული იქნება პრევენციისკენ და არა სადამსჯელო ღონისძიებების გატარებისკენ.;
- გარდა ამისა, ჩვენი მიზანია, აღვადგინოთ კავშირები სამეცნიერო სექტორთან და ხელი შევუწყოთ ისეთი სამეცნიერო კვლევების განვითარებას, რომლებიც შექმნიან გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების მეცნიერულად დასაბუთებულ საფუძველს.
- ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, „თავისუფალი დემოკრატები“ გარემოს დაცვისა

და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში გეგმავენ შემდეგ ღონისძიებებს:

საკანონმდებლო ბაზა

- საკანონმდებლო ბაზის შემუშავება გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის სფეროში, რომელიც ევროკავშირი-საქართველოს ასოცირების შესახებ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით ნაკისრი ვალდებულებების შესაბამისი იქნება;
- გარემოსდაცვითი და ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის ტექნიკური რეგულაციების გამართვა და არსებული ხარვეზების აღმოფხვრა, რაც, ერთი მხრივ, უფრო ეფექტიანს გახდის კერძო სექტორის რეგულაციებთან შესაბამისობას და, მეორე მხრივ, უზრუნველყოფს გარემოსდაცვითი პრინციპების დანერგვას (მაგ., აუქციონი, მიწის მესაკუთრის ინტერესების დაცვა, სპეცქრის რეგულაციების დახვეწა და სხვ.).

დარგობრივი მიმართულებები

- მუნიციპალური, ასევე, სახიფათო ნარჩენების მართვის გამართული სისტემის შექმნა, ნარჩენების შეგროვებისა და უსაფრთხოდ განთავსების ჩათვლით;
- ნარჩენების შეგროვების ერთიანი სისტემის/ინფრასტრუქტურის შექმნა მთელი საქართველოს მასშტაბით;
- დაბინძურებული ისტორიული ტერიტორიების (როგორცაა, მაგალითად, დარიშხანშემცველი ნარჩენები ცანაში) უსაფრთხოდ განთავსება და გაუვნებელყოფა;
- ისეთი სატრანსპორტო პოლიტიკის შემუშავება, რომელიც ხელს შეუწყობს დიდ ქალაქებში საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარებას და ქვეყანაში მანქანების პარკის ეტაპობრივ განახლებას. შესაბამისად, საქართველოს დიდ ქალაქებში, განსაკუთრებით თბილისში, უზრუნველყოფს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის დაბინძურების შემცირებას ავტოტრანსპორტის სექტორიდან, რომლის წილი ჰაერის დაბინძურებაში ქვეყნის მასშტაბით 70%-ს, ხოლო თბილისში 95%-ს შეადგენს;
- მდინარეთა მართვის სააუზო პრინციპების დანერგვა, რომელიც უზრუნველყოფს სხვადასხვა წყალმომხმარებელთა ინტერესების დაბალანსებას და წყლის რესურსების რაციონალურად გამოყენებას;
- ჩამდინარე მუნიციპალური წყლის გამწმენდი ნაგებობების მშენებლობა/ხელშეწყობა;
- ქვეყნის ჰიდროენერგეტიკული პოტენციალის განსაზღვრა გარემოსდაცვითი და სოციალური ასპექტების გათვალისწინებით და სახელწიფოს წილის ზრდა მისაღები ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობაში;
- ჰიდროელექტროსადგურების მშენებლობასთან დაკავშირებული მემორანდუმების გადახედვა

და მათი საჯაროობის უზრუნველყოფა;

- ენერგოდამზოგი და თანამედროვე ტექნოლოგიების დანერგვის ხელშეწყობა შესაბამისი ფისკალური წახალისების შემოღების გზით (მაგ., საგადასახადო შეღავათები, ან შეღავათები იმპორტისას, შეღავათიანი კრედიტები);
- საქართველოს მდიდარი ბიომრავალფეროვნების დაცვა და დაცული ტერიტორიების ქსელის განვითარება; ზურმუხტის ქსელის განვითარების ხელშეწყობა ასოცირების ხელშეკრულების შესაბამისად;
- ნიადაგის დეგრადაციისა და გაუდაბნოების პროცესების შემცირება ისეთი ქმედითი ღონისძიებების გატარებით, როგორებიცაა, მაგალითად, ქარსაფარი ზოლების გაშენება, საძოვრების მართვის გეგმების შემუშავება და განხორციელება, მდგრადი სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის დანერგვა, ფერმერების ცნობიერების ამაღლება და სხვ.;
- ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელების ან/და სამთო მოპოვებითი სამუშაოების წარმოების შედეგად მოხსნილი ჰუმუსოვანი ფენის გამოყენების მექანიზმის შემუშავება;
- ტყეების ინვენტარიზაცია და დეგრადირებული ტყეების ეტაპობივი აღდგენა;
- ტყის რეფორმის ეფექტიანობის ზრდა, განხორციელებული საპილოტე პროექტების ხარვეზების შესწავლისა და დეტალური დაგეგმვის გზით;
- პროფესიული ტექნიკუმის შექმნა და შესაბამისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზით უზრუნველყოფა სატყეო სექტორში შესაბამისი სპეციალისტების (მაგ.: ტყის მცველები, ტაქსატორები) მომზადებისა და გადამზადების მიზნით;
- ბიომასის გამოყენების ხელშეწყობა და შესაბამისი მასტიმულირებელი მექანიზმების შემუშავება - გათბობის მიზნით ტყეებზე უარყოფითი ზემოქმედების შესამცირებლად (მაგ., პალეტების დასამზადებელი საამქროების შექმნის ხელშეწყობა);
- შავი ზღვის სანაპირო ზოლის გამაგრებითი სამუშაოები;
- შავი ზღვის სანაპიროს ნავთობით დაბინძურებული ადგილების გაწმენდის მასტიმულირებელი ფინანსური ინსტრუმენტების შემოღება;
- გეოლოგიური სადამკვირვებლო ქსელის გაფართოება ბუნებრივი კატასტროფების პრევენციის მიზნით, თანამედროვე ადრეული შეტყობინების სისტემების დანერგვა/გაუმჯობესება;
- კლიმატის ცვლილებებთან ისეთი საადაპტაციო ღონისძიების გატარება, როგორიცაა, მაგალითად, გადაუდებელი ნაპირსამაგრი სამუშაო.

ბუნებრივი რესურსების მდგრადი მართვა

- ბუნებრივი რესურსების რაციონალური და ეკონომიკურად მომგებიანი გამოყენების სქემის შემუშავება და დანერგვა, როგორცაა, მაგალითად, რესურსების მოცდენის თავიდან აცილების რეგულაციების შემუშავება და სხვ.);
- სამთო მინაკუთვნის სავალდებულო რეგისტრაცია, რაც უზრუნველყოფს მიწის სრული სამართლებრივი მდგომარეობის საჯაროობას და თავიდან აგვაცილებს უძრავი ქონების რეალიზაციის შედეგად წარმოქმნილ დავებს;
- ტექნოგენური საბადოების დამუშავების ხელშეწყობი მექანიზმების შემუშავება, რაც, ერთი მხრივ, უზრუნველყოფს ბუნებრივი რესურსების რაციონალურ გამოყენებას და, მეორე მხრივ, გაამარტივებს მომპოვებელი კომპანიების ვალდებულებებს;
- ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობის, გადასახადების და გადასახდელების (მოსაკრებელი, რეგულირების საფასური) მარეგულირებელი ბაზის ოპტიმიზაცია მოსარგებლის ინტერესების გათვალისწინებით;

ურთიერთგადამკვეთი საკითხები

- გარემოსდაცვითი საკითხების ინტეგრირება ყველა შესაბამისი სექტორული განვითარების გეგმებსა და პროგრამებში - ქვეყანაში სტრატეგიული გარემოსდაცვითი შეფასების ინსტრუმენტის დანერგვითა და მისი ეფექტიანი გამოყენების ხელშეწყობის გზით;
- მწვანე ბიზნესის განვითარების ხელშეწყობა (მაგ. პალეტების წარმოება ნახერხისა და სხვა ბიომასისგან, ნარჩენების გადამამუშავებელი ობიექტების განვითარება და სხვ.);
- გარემოს დაცვის ფონდის შექმნა, რომლის შევსებაც მოხდება გარემოს დაბინძურებასა თუ სხვა გარემოსდაცვითი კანონმდებლობის დარღვევებზე დაკისრებული ჯარიმებით. ფონდში აკუმულირებული თანხები მოხმარდება გარემოსდაცვითი, მათ შორის, არასამთავრობო სექტორის პროექტების განხორციელებას ქვეყნის მასშტაბით;
- გარემოსდაცვითი განათლების ხელშეწყობა როგორც ფორმალური (სასწავლო პროგრამებში შესაბამისი მასალის შეტანა), ასევე არაფორმალური განათლების ღონისძიებების განხორციელების გზით;
- სახელმწიფოს მხრიდან ისეთი ფაკულტეტების დაფინანსება, როგორებიცაა: გეოლოგია,

ჰიდროლოგია და სხვ. ამ მნიშვნელოვანი დარგის სპეციალისტების ახალი ნაკადის შექმნისა და ამ მიმართულებებით პროფესიონალების რაოდენობის ზრდის მიზნით;

- საზოგადოების მონაწილეობის ხელშეწყობი საკონმდებლო ბაზისა და ინსტრუმენტების შექმნა მნიშვნელოვანი გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებების მიღების პროცესში;
- მშენებლობის სტანდარტების შემუშავება ქალაქებში გამწვანებული ტერიტორიების პროცენტული და ხარისხობრივი მაჩვენებლის ზრდის მიზნით;
- საზოგადოებრივად სასარგებლო სავალდებულო შრომის რესურსის მიმართვის მექანიზმის შემუშავება გარემოსდაცვითი მიზნებისთვის (მაგ. დასუფთავების, აღდგენის, ტყის გაშენებისა და სხვა მიმართულებებით);
- საქართველოს ბუნებრივი მემკვიდრეობის პოპულარიზაცია და ეკოტურიზმის განვითარების ხელშეწყობა.

ინსტიტუციური რეფორმები

გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს ინსტიტუციური გაძლიერება/ოპტიმიზაცია ისეთი რეფორმების გატარების გზით, როგორებიცაა, მაგალითად, ზედამხედველობისა და ინსპექტირების განცალკევება, ლიცენზირების გამოყოფა სამინისტროსგან, პროფესიონალი კადრების ზრდა სატყეო და სხვა სექტორებში.